Štev. 68. V Trstu, v petek, 9. marca 1917 Letnik XLII.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge s omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24.—
Za pol leta . . . . . „ 12.—
za tri mesece . . . . . „ 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 5.20
za pol leta . . . . . „ 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti" — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilični račun št. 841.652

Avstrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 8. (Kor.) Uradno se razglaša: 8. marca 1917.

Vzhodno bojišče. — V Gozdnatih Karpatih severozapadno Tatarskega prelaza smo pregnali sovražnika z neke višine. V Voliniji predstražne praske in ojačen topovski boj.

Italijansko bojišče. — V splošnem le majhno bojno delovanje. Napadne patrulje honvedskega polka št. 32 so privedle iz italijanske postojanke zapadno Kostanjevice 15 ujetnikov.

Jugovzhodno bojišče. — Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 8. (Kor.) **Veliki glavni stan,** 8. marca 1917.

Zapadno bojišče. — Le v Šampanji živahen topovski ogenj. Na ostali fronti je bilo vsled meglenega vremena in sneževja v splošnem mirno. Pri poizvedovalnih sunkih med Sommo in Oiso je bilo ujetih 17 Angležev in Francozov in uplenjenih več strojnic.

Vzhodno bojišče. — Nobenih važnih bojnih dejanj. Med Vilejko in Molodečnim je vsled metanja bomb skočil ruski vlak s tira.

Macedonska fronta. — Južno Doiranskega jezera praske med predstražami.

BEROLIN, 8. (Kor.) **Veliki glavni stan,** 8. marca 1917, zvečer.

Na zapadu in vzhodu vsled sneževja nič posebnega.

BEROLIN, 8. (Kor.) Wolffov urad poroča: Nemška pomorska letala so dne 6. marca napadla z bombami pristaniške naprave in ruske postojanke pri Sulini in jih obmetala s številnimi bombami. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

Prvi generalni kvartirmojster:
pl. Ludendorff.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 6. (Kor.) **Generalni štab javlja: Macedonska fronta: Slabotno topovsko delovanje na vsej fronti. Zapadno Bitolja praske med patruljami. Naše straže so ujele eno francosko patruljo. V vardarski dolini letalsko delovanje. V nižini Seresa živahno delovanje patrulj. Ena angleška stotnija s strojnimi puškami je prodirala proti vasi Köprü, a je bila sprejeta od ognja naših straž in je morala pobegniti proti vasi Kumli. — Romunska fronta: Med Tulceo in morjem streljanje. Med stražnimi oddelki in patruljami na zamrzlem rokavu Sv. Jurija bojno delovanje.**

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 8. (Kor.) **Iz glavnega stana se poroča: Fronta ob Tigrisu: Angleži se približujejo obotavljaje našim postojankam. — Kavkaška fronta: Le spopadi med izvidnimi patruljami na nekaterih točkah. — Sinajska fronta: Napredovalne poizkuse Angležev proti našemu desnemu krilu so naše predstraže odbile. Sovražno letalsko brodovje je izvršilo napad z bombami proti postaji Tel el Šerija, ne da bi se posrečilo, napraviti kako škodo. Naši obrambni topovi so sestrelili eno letalo in ujeli voditelja in opazovalca. — Macedonska fronta: V okolici Dsikielanov so naše čete v boju z bombami odbile napad ruskega bataljona, ki so mu prizadejale težke izgube. — Na ostalih frontah nobenega važnega dogodka.**

DOGODKI NA MORJU.

PARIZ, 7. (Kor.) Mornariško ministrstvo poroča: Patruljni službi v Sredozemskem morju prideljeni rušilec torpedovk Cassini je bil dne 28. februarja ob eni zjutraj torpediran od nekega podvodnika. Smodnišnica je eksplodirala, nakar se je potopila ladja v dveh minutah. Poveljnik, 6 oficirjev in 100 podčastnikov in mož je zgubilo življenje. Dva oficirja in 32 mož je bilo rešenih.

BEROLIN, 8. (Kor.) Kakor poročajo razni listi, se v Italiji že par dni govori, da se je tudi linijska ladja »Giulio Cesare« potopila vsled sabotaže. Potrjena pa ta vest dosedaj še ni.

Uspehi nemških podvodnikov.

BEROLIN, 8. (Kor.) Wolffov urad poroča: Glasom izpovedb obeh rešenih italijanskih vojakov so bili na krovu italijanskega prevoznega parnika »Minasa«, ki je bil dne 16. februarja potopljen na potu v Solun v Sredozemskem morju, en general, trije polkovniki, dva majorja in tisoč mož treh raznih polkov. Vsled visokega morja so vsi vojaki utonili.

BEROLIN, 8. (Kor.) Wolffov urad poroča: V Sredozemskem morju je bilo potopljenih 9 parnikov in 3 jadrnice, skupno 34.000 ton, med njimi dne 14. februarja oboroženi italijanski parnik »Torino« (4159 ton) s koruzo na potu iz Aleksandrije v Genovo, dne 20. 2. oboroženi angleški prevozni parnik »Rosalie« (4237 ton) z municijo in ovsom na potu iz Newyorka v Solun, dne 21. 2. oboroženi angleški parnik »Wathfield« (3012 ton) s 4500 tonami magnezije na potu v Anglijo, dne 22. 2. neki francoski parnik (1000 ton), dne 23. 2. oboroženi angleški parnik »Trojan Prince« (3191 ton), dne 26. 2. oboroženi angleški parnik »Burnby« (3665 ton) s 5200 tonami premoga iz Cardiffa na potu v Alžirijo, neki oboroženi prevozni parnik (5000 ton) s premogom in grški parnik »Viktoria« (1388 ton), dne 2. marca oboroženi angleški parnik »Craygendoran« (2789 ton) s premogom. Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Nemški plen na zapadu od pričetka marca.

BEROLIN, 8. (Kor.) Wolffov urad poroča: Na zapadni fronti je bilo od pričetka marca ujetih 333 Angležev in 730 Francozov in uplenjenih 32 strojnic in 25 brzostrelnih pušk.

Ameriški kongres.

WASHINGTON, 7. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Iz demokratov in republikancev obstoječi združeni kongresni odsek se je zjedinil, da priporoči izpremembo poslovnika senata v smislu, da je mogoče vsako debato zaključiti z $^2/_3$ večino.

ROTTERDAM, 7. (Kor.) »Times« poročajo iz Washingtona, da je polovica washingtonskega kabineta istega mnenja, kakor večina pravnih učenjakov Washingtona in Newyorka, da se namreč ni treba ozirati na omejujoča določila iz l. 1819. Nikakor namreč ne gre, da bi stara zakonodaja, ki se nanaša na zastarelo stanje, ovirala politiko, ki mora računati s čisto novimi razmerami.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON, 7. (Kor.) Nacijonalistična stranka je vložila predlog za takojšnjo uvedbo homerule s poudarkom, da se tako podkrepi stališče aliirancev v njihovi zahtevi po priznanju enakih pravic za male narode. Lloyd George je izjavil tekom razprave, da je vlada pripravljena dati vsem delom Anglije samovlado. Irci zamorejo vsak čas z izrecnim privoljenjem vseh strank v Angliji zahtevati samovlado za vsak del dežele, ki to želi, toda nobena stranka ne bo podpirala zahteve, da bi se Ulstru vsilil tak dogovor. Lloyd George je predložil sledečo resolucijo: Zbornica pozdravlja vsak dogovor, ki bi zamogel doseči boljše razmerje med Irsko in ostalim delom združenega kraljestva, vendar pa smatra za nemogoče, da bi se kakemu delu ali ozemlju Irske nasilno vsilila oblika vlade, s katero ne bi bil zadovoljen. Redmond je izrazil svoje veliko razočaranje, da ni nastopila vlada z nobenim končnim načrtom in nasvetoval nacijonalistom, naj se ne udeleže brezplodne razprave. Nato so Redmond in nacijonalisti zapustili zbornico. Prišlo je do par medklicev, a do nobenega incidenta.

Govor ministra Vivianija v Sorbonni.

PARIZ, 7. (Kor.) Agence Havas javlja: Včeraj popoldne se je vršila v Sorbonni velika narodna manifestacija, pri kateri je bil navzoč tudi predsednik Poincare. Predsedoval je predsednik zbornice Deschanel. Justični minister Viviani je izjavil imenom vlade, da je Francija v 30 mesecih vojne z nepremagljivo odločnostjo preprečila poraz in se tako približala zmagi. Kakor se drži v vojni, tako se bo dvignila tudi v miru, ki prinese z odškodnino tudi Alzaško-Lotarinško, v miru na podlagi zmage, kajti le takega zamore sprejeti Francija na čast svoji zgodovini in imenu v boju proti pruskemu militarizmu, ki je povzročil sedanjo vojno; v miru na podlagi zmage, ki bo omogočil njenim sinovom miren življenje pod svobodnim solncem. Francija bo vztrajala v boju za pravico v zvezi z aliranci. Nato so govorili Deschanel, Barthou in Barrè, ki so pozivljali Francijo, naj vztraja pri dosedanjih naporih, kajti nikdar ni bila ugodnejša prilika za izvojevanje popolne zmage in končno poraženjeednega sovražnika, ki je tekom stoletij že 29 krat planil na Francijo. Velike družbe Francije so slovesno obljubile, da hočejo podpirati napore boriteljev. Zastopniki katoliškega, protestantskega in izraelitskega propagandnega odseka so govorili v istem smislu.

Nemški državni zbor. Glavni odsek.

BEROLIN, 7. (Kor.) Tekom razprave o proračunu ministrstva za notranje stvari v glavnem odseku, je podal državni tajnik za notranje stvari dr. Helfferich natančno poročilo o gospodarskih odnošajih z Avstro-Ogrsko. Pojasnil je naloge in cilje gospodarskega zbližanja med Nemčijo in Avstrijo in tozadevna dosedanja pogajanja in naglašal posebno, da se gospodarsko zbližanje nikakor ne bo izčrpalo v carinsko-političnih dogovorih, ampak da igrajo veliko ulogo tudi dogovori o prometnih, gospodarskih in stanovalskih pravicah in o drugih gospodarskih in kulturnih zadevah. Po sklenitvi nagodbe med Avstrijo in Ogrsko se bodo potem že v kratkem nadaljevala pogajanja glede zbližanja. Konservativni govornik se je zadovoljil z izvajanji državnega tajnika o gospodarskem in političnem zbližanju z Nemčijo. Tekom nadaljne debate, ki se je tikala notranje-političnih vprašanj, je odsek sprejel proračun. Jutri se prične debata o davčnih predlogah.

† GROF ZEPPELIN.

BEROLIN, 8. (Kor.) Grof Zeppelin je danes ob ¾12 dopoldne v sanatoriju v Charlottenburgu umrl za pljučnico.

CESARSKA DVOJICA V BUDIMPEŠTI.

BUDIMPEŠTA, 8. (Kor.) Kralj in kraljica sta prispela ob ½8 dopoldne v Budimpešto in sta se podala v kraljevi grad.

BUDIMPEŠTA, 8. (Kor.) Kljub deževnemu vremenu se je pri prihodu vladarske dvojice zbrala pred kolodvorom velika množica ljudstva. Na kolodvoru so bili navzoči: župan dr. Barczy, nadžupan dr. Boda in generalni ravnatelj ogrskih državnih železnic pl. Tolnay. Točno ob ½8 je zavozil vlak na kolodvor. Prvi je izstopil iz vlaka kralj, pomagal nato kraljici in sprejel za tem poročili službujočega linijskega poveljnika stotnika Zagonyja in kolodvorskega poveljnika stotnika Segesvaryja. Vladar je govoril par minut z osebami, ki so došle k sprejemu in se podal nato z vladarico v voz. Veličanstvi ste se odpeljali potem med viharnim odobravanjem občinstva v dvorni grad, kjer ju je sprejel dvorni maršal za Ogrsko, grof Szecsen.

BUDIMPEŠTA, 8. (Uradno poročilo.) Njiju Veličanstvi ste ob ½8 zjutraj prispeli v Budimpešto. Vladarska dvojica je hvaležno odklonila uradni sprejem. Tekom dopoldne je sprejel cesar v avdijenci: bivšega trgovinskega ministra Beöthyja, ministrskega predsednika grofa Tiszo in justičnega ministra Balogha. Ob ½10 je bil sprejet grof Tisza v posebni avdijenci od kraljice, ki ji je razložil podrobnosti neke nove velike dobrodelne akcije. Ta akcija ima namen, vsem žrtvam vojne, ki so potrebne nasvetov ali kake pomoči, priskočiti tozadevno na pomoč, na drugi strani pa organizirati vse pri tem v poštev prihajajoče dobrodelne ustanove. Njeno Veličanstvo se je odpeljalo dopoldne še v atelje slikarja Benczurja.

BUDIMPEŠTA, 8. (Kor.) Tekom dneva ste sprejeli Njiju Veličanstvi več oseb in posetili razne bolnišnice. Ob 9'30 zvečer ste se Veličanstvi vrnili na Dunaj.

Pomožna akcija za olajšanje življenja bednejšim slojem.

DUNAJ, 8. (Kor.) Kakor že javljeno, se je dne 2. in 3. t. m. vršila pri ministrskem predsedniku grofu Clam Martinicu konferenca v zadevi nameravane vladne pomožne akcije za olajšanje življenja revnejšim slojem prebivalstva. Glavni in najnujnejši del te akcije tvori prizadevanje da se izboljša prehranjevanje po vojni najbolj prizadetih slojev prebivalstva. V svrho posvetovanja o tozadevnih predlogih se je vršila v uradu za ljudsko prehranjevanje pod predsedstvom ministra gm. Höferja konferenca, ki so se je udeležili zastopniki vseh udeleženih ministrstev in vseh deželnih uradov kakor tudi predsednik prehranjevalnega odbora gm. Landwehr. Po natančni razpravi o položaju v vseh kronovinah, o razpoložljivih denarnih sredstvih in nujnih zahtevah armade so bile določene smeri za bodočo pomožno akcijo. Namen akcije je, da se potrebnim zasigurajo obstoječa živila za nizke cene in se jim olajša dobava njihovih potrebščin. V prvi vrsti pride tu v poštev meso, gledalo pa se bo tudi na to, da se dobi tudi sočivje, sir, jajca itd. Ni izključeno, da bo treba v svrho ravnotežja omejiti premožnejšim slojem dobavo mesa. Za temeljno zahtevo je bilo določeno, da bo morala vsaka kronovina, ako mogoče, izhajati z obstoječimi živili. Vrh tega se bo pospeševala akcija v obsežni meri s privatno dobrodelnostjo.

Bodočnost Trsta.

»Slovenec« je priobčil sledeči članek, ki mu bo sledilo nekoliko naših pripomb:

Brezdvomno je bil Trst že pred vojno najvažnejše avstrijsko trgovsko pomorsko pristanišče. Vse trgovske žile monarhije so vodile v Trst, v katerega je prihajalo in odhajalo najrazličnejše blago ne samo v Avstrijo, temveč tudi v druge države. Import blaga je bil tako velik, da je bilo potreba z naraščajočo trgovsko mornarico nasiti vsepolno novih pomolov, da so ladje zamogle pristajati. Najdaljšo progo je vozil avstrijski Lloyd v Kobe na Japonsko. Poleg Lloyda je bila Austro - Americana najvažnejši faktor v svetovni trgovini Avstro-Ogrske. — Skladišča v prosti luki v Trstu so postajala vedno bolj potrebna razširjenja, dasi so dolga preko dva kilometra in široka od 200 do 600 metrov. Pri Sv. Marku ter na južnem delu Trsta so se množile stavbe novih ladij in splavi so postali že vsakdanjost. Po vojni pa se bo promet med nami in inozemstvom brezdvomno potrojil. Radi tega bi bilo umestno že sedaj resno misliti na razširjenje pristanišča, da nas naval trgovskega obrata ne najde nepripravljenih. Furlanski Tržič (Monfalcone) ni pripravljen za podružnico Trsta, ker je tam morje preplitvo, izven enega kanala, ki so ga ustvarile pridne človeške roke. Istotako plitvo je morje proti Barkovljam in Miramaru. Če bi se hoteli omejiti le na Trst, ne bi kazalo druzega, kot izboljšati mogočne valolome na miljski in koperski višini ter jih z novimi pomoli zvezati z obrežjem pri svetilniku in državnem kolodvoru. V tem slučaju bi bilo potrebno, valolome izdatno razširiti, ker bi bili dosedanji za voznike preozki.

Nepregledno velikega pomena za blagostanje vseh evropskih držav je Sueški prekop. Sicer je ta prekop navidezno last po Lessepsu ustanovljene družbe s sedežem v Ismaili. Vendar pa se Angleži po okupaciji Egipta leta 1882. delajo izključnim gospodarjem prekopa, dasiravno se je ta prekop leta 1888. vsled dogovora med Nemčijo, Avstrijo, Italijo, Španijo, Turčijo, Francosko, Rusko, Angleško, Turčijo in Nizozemsko proglasil za nevtralnega. Od izbruha sedanje vojne dalje pa se Angleži ne brigajo več za ta dogovor in si prekop laste kar po svoje. — Imajo namreč večino akcij v rokah.

Morska pot iz Evrope v Indijo se skozi Sueški prekop skrajša za 27 do 40 dni, to je, ladje bi potrebovale za tako pot, če bi vozile okrog rta Dobre Nade, toliko dni več. Angleška pomorska roparska politika pa se je vsedla na ta prekop z novo kramarijo. Poleg drugih pristojbin za električno luč, vlačenje parnikov itd. so nastavili angleški kramarji za prevoz skozi Sueški prekop tudi te-le takse: 8½ frankov je plačati za vsako ladjino tono netto-obsega; za ballast-ladje 6 frankov; dalje za vsako osebo od treh do 12 let 5 frankov in od 12 let dalje pa 10 frankov. Na ta način je moral odšteti srednje vrste parnik Angležem v zlatu okroglo K 18.000. Ako vzamemo, da se je pred vojno vozilo skozi Sueški prekop samo 30 ladij na dan, vidimo, da so se Angleži obogateli dnevno za najmanj en milijon K — čistega. Res je, da si je potnik iz srca želel to kratko pot, ki je pa strašno dolgočasna. Vsakdo, ki je prispel v Sueški zaliv in zdrčal v Rdeče morje, ni bil vesel sueških udobnosti.

Sueški prekop je tedaj življenjskega pomena za vse evropske države, posebno pa za osrednji velesili, ki ste v dveh letih izoliranja gotovo precej izčrpali kolonijalno blago, domačim izdelkom pa bi grozila visoka konjunktura, ako se po vojni z vso silo ne vržete na delo, da dohitite, kar se je vsled vojne zamudilo. V ta namen pa je potrebna popolna nevtralizacija Sueškega prekopa in upravo bi morale prevzeti vse interesirane velesile. Le na ta način se bo skrajšana pot skozi Sueški prekop poznala tudi v — državni blagajni in pri narodnem gospodarstvu osrednjih velesil.

Na tem temelju bi se dalo stroške uprave prekopa nadzirati. In ako postane prekop definitivna last celokupnosti, tedaj odpade tudi vsaka dobičkaželjnost pri taksah za prevoz ladij.

Za prostost morja bi bil isti način mutatis mutandis potreben tudi za Gibraltar. S tem bi bil tržaški luki prideljen velik plus in šele tedaj bi Trst kot pristanišče lahko pričel dihati s polnimi plučami. Naša trgovska mornarica ima še velike naloge v zvezah z južno in severno-ameriško trgovino. V dosego vsega tega pa je predvsem potrebno: razširjenje pristaniških naprav v Trstu; povečanje trgovske mornarice ter popolna nevtralizacija Sueškega prekopa, skozi katerega pot naj bo izven upravnih stroškov docela prosta.

Ko nam zopet zasije solnce miru, upamo, da bo sprava trajna, častna in plodonosna. Trstu se bodo in se morajo odpreti vrata na stežaj v svet in nazaj. Nihče naj ne stoji skrit za temi stežaji. Kajti, ko se vse to izvrši, tedaj šele bo dobil Trst pravo lice trgovskega studenca, iz katerega bodo zajemali — vsi narodi sveta!

Slovenski narodni gospodarji imajo vzroka in dolžnosti dovolj, da je Trst temelj njihovega mišljenja in delovanja.

Iz slovenskega strankarskega življenja.

Graška »Tagespost« je v svoji sredni večerni številki (7. t. m.) objavila naslednji nadaljni (četrti) članek pod gornjim naslovom:

Ljubljana, 4. marca.

Kakor je bilo že omenjeno, vzbuja zlasti postopanje deželnega glavarja v gospodarskih in finančnih stvareh od tedna do tedna več nejevolje v njegovi stranki. Pred nekaj meseci je deželni odbor ustanovil centralo za krmila, ki naj bi z ozirom na obstoječe težave nabavljala krepka krmila za poljedelce. Mislilo se je splošno, da bo ta, pod vodstvom deželnega odbornika dr. Lampeta, najožjega somišljenika deželnega glavarja, se nahajajoči urad skušal neprigovorno vršiti svojo nalogo. Da se to ne dogaja vedno, je dokazal slučaj, ki se je dogodil pred kratkim. Sredi meseca januarja je namreč »deželni urad za nabavo krmil« razposlal vsem občinskim uradom okrožnico, v kateri je obetal, da se posreči dobiti večjo množino koruze, ki se bo oddajala na cele vagone. Kupna cena z vštetimi dovoznimi stroški da bo znašala okoli 200 kron za 100 kilogramov. Občinski uradi in aprovizacijski odseki so bili v okrožnici pozvani, da naj naroče koruzo pravočasno. Ker so poljedelci koruzo, ki so jo pridelali sami, morali oddati vojnemu žitnemu prometnemu zavodu po 28 K za 100 kilogramov, so bili umljivo začudeni zaradi ponudbe deželnega urada in razburjeni, da se je pričakovalo od njih, da bi plačali koruzo tako drago. Da bi jih pomirili, so jih zagotavljali, da bo deželni odbor pri vladi posredoval za zvišanje živinskih cen. Stroške operacije s koruzo naj bi torej trpela vojaška uprava, ki zlasti prihaja v poštev kot odjemalka klavne živine, in že itak težko prizadeto mestno prebivalstvo. Nameravana kupčija pa se je izjalovila, ker je vojni žitni prometni zavod, ki ima sedaj edin pravico za pokupovanje žita v tuzemstvu in dobavo iz inozemstva, poročal o stvari uradu za ljudsko prehrano, nakar je ta urad prepovedal deželnemu uradu za krmila izvedbo nameravane kupčije in ga prisilil, da je umeknil občinskim uradom razposlano okrožnico.

Kakor se je izvedelo pozneje, je deželni urad za nabavo krmil nameraval dobiti iz Ogrske 100 vagonov koruze. Najel je v ta namen budimpeštanskega odvetnika dr. Ratza, ki naj bi bil nakupil koruzo po zakonitih najnižjih cenah in dobil za vsak vagon več tisoč kron provizije. Tako je visoka cena 200 kron, ki jo je deželni urad za nabavo krmil zahteval od občin, deloma pojasnjena. Dr. Ratz naj bi bil deželnemu uradu za nabavo krmil tudi pomagal pri nakupu 50 vagonov pšenice, toda tudi ta kupčija se je izjalovila, ker je posegel vmes urad za ljudsko prehrano. Za kaj naj bi se bila porabila ta pšenica, doslej še ni ugotovljeno. Financiranje po imenovanem deželnem uradu nameravane koruzne kupčije je bilo poverjeno »Ilirski banki«, katere predsednik je deželni glavar dr. Šusteršič. Niti o koruzni kupčiji deželnega urada za nabavo krmil, za katero ne bo dežela morala plačati »Ilirski banki« najmanjših stroškov,

---

PODLISTEK.

„Ne sodite,...!"

Roman.

Mehanično je storil, kot je želela, in ona je pokleknila k njemu.

— Henrik, ne čutim v sebi prav nobene bridkosti; verjemi mi, prav je tako kot je prišlo. Morda ne bi duševno nikdar tako postala tvoja, kot sem. Brez truda bi bila dosegla srečo, visoko mesto, ostala bi bila pač površna, morda blazirana, morda tudi koketna. Bila sem zelo zavzeta za svojo svobodo.... kdo nama more reči, ali bi me ne bile težile verige, ali bi se bila strinjala tako popolnoma. Moja duša se je zbudila v novo življenje ob tvoji bolniški postelji, vsa plitvost je izginila pred srečo tvojega okrevanja.... res, dragi moj, postalo je dobro.... ne toži....!

— Sonja, to praviš, da bi me potolažila. Poznam tvoje plemenito srce popolnoma, Bog daj, da bi ti mogel dati vse pravice, ki ti gredo, ki si jih zaslužila, angel moj.

— Upam. Toda ne zatemnjuj lepe sedanjosti z bodočnostjo, bodiva vesela. Neskončno se veselim našega pojezda in svoje četverouprege. Henrik, pojdiva.... posmej se!

Posmejal se je, in ona ga je poljubila na obe očesi, potem se je obrnila v stran, kajti njene lastne oči so se zastrle. Pri zajtrku so bile zopet čiste in jasne.

Bila je tako živahna in vesela, da se je razvnel tudi Lesinski in postal vesel.

Knez je bil tih, a vendar neizrecno srečen zaradi njene prisotnosti.

— Ko popiješ kavo, draga Sonja, pa odrinemo. Tri je ura.

Šla je v njegovo delovno sobo, kjer je pustila klobuk. Šel je za njo in ji zavezal pajčolan.

— Trdneje, Henrik.... prosim, še trdneje.... čisto trdno.

— Saj ne moreš pregibati ustnic, dragica!

— Poizkusi!

Smeje se jo je poljubil skozi pajčolan.

Igrala se je še nekaj časa na tak poreden način ž njim in rekla nato:

— V moji razposajeni koketnosti vidiš, da sem nepoboljšljiva.

— Res, kar groza me je! Ali si sedaj gotova, dragica?

— Oprosti, Henrik, nimam svojega biča.

— Sedaj se pravi: zvesti suženj, išči! Ali si ga imela, ko si prišla k meni?

— Mislim, da. Toda videla sem samo tebe.

niti o že omenjeni nabavi slanine in okajene mesnine se ni razpravljalo v plenumu deželnega odbora. Razun deželnega glavarja in njegovih najbližjih zaupnikov ne ve nihče, čemu se je kupila ogromna množina desetih vagonov slanine, masti in okajene mesnine. To postopanje je tem nevarnejše, ker je od meseca oktobra sem v neprimernih prostorih ležeče blago izpostavljeno pokvari, tako da ne samo deželnim financam, temveč ob vladajočih razmerah tudi splošnosti grozi velika škoda.

Denarna sredstva za nakup tega blaga so se nabavila pri kranjski deželni banki, ne da bi se bili pri tem upoštevali obstoječi predpisi. Po § 3. štatuta deželne banke sme banka dovoljevati posojila deželi le tedaj, če je deželni zbor dal za to dovoljenje s sklepom, ki ga je potrdil cesar. Takega sklepa seveda sedaj ni mogoče doseči, ker deželni zbor ni zbran. Toda, ker gre za posojilo več stotisoč kron, bi bilo treba vsaj dovoljenja vlade. Zakaj je kuratorij deželne banke sam opustil ta potrebni korak, je težko pojmljivo. Sicer se pa tudi pri nabavi masti ni postopalo neprikorno. Decembra meseca lanjskega leta je bil na hrvatski obmejni postaji v Zaprešiču zaplenjen vagon masti, za čigar izvoz iz Ogrske ni bilo dovoljenja. Po neznanem odpošiljalcu odposlana in na deželno bolnišnico v Ljubljani naslovljena pošiljatev se je prodala na javni dražbi in se je izdražil znesek 70.000 kron. Petina tega zneska pripade, kakor piše »Agramer Tagblatt«, kot nagrada železniškim uradnikom, ki so razkrili tihotapstvo. Javnost spravlja to skrivnostno pošiljatev v zvezo z nabavo masti s strani deželnega odbora, in vprašuje z vso pravico, kdo trpi škodo, ki je nastala zaradi zaplembe onega vagona v Zaprešiču v vrednosti 100.000 kron.

Razne politične vesti.

Hrvatsko-slovenski klub in Češka zveza. Z Dunaja se poroča z datumom 7. t. m.: Predsedništvo hrvatsko-slovenskega kluba se je danes posvetovalo o sedanjem položaju. Izrazilo se je prepričanje, da bi reševanje notranjepolitičnih vprašanj brez sodelovanja narodov, katerih življenske koristi zahtevajo mogočno stališče monarhije v zvezi srednjeevropskih držav in notranjo okrepitev vsevkupne monarhije, imelo za posledico na obe strani naravnost nasprotujoči si učinek. Zato je **nujno potrebno, da se skliče državni zbor** in se ugodno rešijo i notranjepolitična in tudi vsa vprašanja, ki omogočajo vztrajanje narodov, tako vprašanje prehrane in po vladi v razpravo podana vprašanja o preskrbi, obenem z vprašanjem vojne odškodnine in preskrbe beguncev. Tudi za pripravo prehoda v mirovno gospodarstvo je sklicanje državnega zbora neobhodno potrebno. — Predsedništvo Češke zveze je ugotovilo v današnji seji, da mora politika Zveze dejanski računati z dejstvom, da se neprestano pojavljajo stremljenja, da bi se sedanji težki čas **izrabil za enostransko rešitev nekaterih vprašanj notranjepolitičnega značaja.** — Proti temu je sklenilo predsedništvo Zveze enoglasno, da je **nujna državna potreba na zunaj in znotraj, da se čim preje skliče parlament** in da torej sedanji trenutek nikakor ni primeren, da bi se sporna narodna vprašanja reševala enostransko in se motilo politično premirje v narodnostnih vprašanjih, čigar nedotaknjena ohranitev bi morala biti dolžnost za vse činitelje naše države. Izvenparlamentarno rešitev teh vprašanj ni pot do delazmožnosti poslanske zbornice. — Predpogoj za stvarno in nemoteno delovanje parlamenta tvori poleg dobre volje vseh činiteljev edino le poslovnik. Zastopniki češkega naroda izjavljajo, da so pripravljeni za pogajanja in dogovore o spornih narodnostnih stvareh. One stvari, ki jih Zveza smatra sedaj za resnične državne potrebe, so bile pravilno združene v oskrbno in socijalnopolitični programni izjavi ministrskega predsednika v zadnjih konferencah 3. in 4. marca. Zveza izreka svoj sklep, da hoče v parlamentu v korist države in dinastije dejanski sodelovati pri reševanju vseh vprašanj te vrste, ki so v zvezi z obrambo države in blaginjo prebivalstva.

»Soldatenzeitung« o nemškonacijonalnih »Richtlinijah«. »Soldatenzeitung« prav radi citirajo nemškonacijonalni listi; zato naj navedemo, kako sodi »Soldatenzeitung« o znanih »vodilih« nemških nacijonalcev in nemških krščanskih socijalcev. List piše: »16. februarja ste nemški veliki stranki, »Nationalverband« in krščanski socijalci, izdali skupen program, kateremu se more že naprej obljubiti — **mesto v vojnem muzeju.** Rabil bo v neovržen dokaz, da je bilo leta 1917. še veliko število pametnih mož, ki so **popolnoma prespali svetovno vojno.** Program je natančno tako sestavljen, kot bi še bili v letu 1913. pred nedolžnimi novimi volitvami v danes že pravljično a vendar še ne pokopano ljudsko zbornico. Je sicer nekaj govora o vojni v posameznih stavkih, toda ti stavki zvene tako malo po vojni, da se mora človek vprašati, ali ni morda beseda po zmoti zašla v te stavke. **O onem, kar se na bojišču misli o bodočnosti Avstrije, kar se tu želi od nje in upa, ni niti sluha niti duha čutiti v tej izjavi. Pač se pa v najklavrnejši obliki javlja staro tarnanje, staro beračenje in kravja kupčija, stara razoranost, stara potepenost, ki išče zaščite, namesto da bi vladala in vodila.** Spravili so zopet na dan vse ono, kar je Avstrija ob izbruhu vojne kar najhitreje morala vreči v staro železje, da je mogla rešiti svoje življenje, vse ovire vojaške enotnosti države so zopet spravili na dan. Izkratka: **program je že nagrobni govor za ono, kar bi bilo moralo priti. Ali pa nagrobni govor za tiste, ki so ga sestavili.«**

Še enkrat: Acta Caesaris. Svojemu prvemu članku pod tem naslovom, kjer je govoril o grofa Stürgkha političnem testamentu v — obljubah in ki smo v tem listu že parkrat razpravljali o njem, pridodaje profesor in član gospodske zbornice dr. Jaroslav Goll še drugega pod istim naslovom in posvečenega istotako grofu Stürgkhu in njegovi pretvezni zapuščini. Prof. Goll pa naglaša sam, da v tem drugem članku ne podaje nič novega, marveč ostaja pri tem, kar je rekel v prvem članku: nekdanjemu naučnemu ministru grofu Stürgkhu ohranjajo njegovi bivši podvrženci hvaležen spomin; **o ministrskem predsedniku, grofu Stürgkhu pa zaključna sodba danes še ni možna!!** Podčrtujemo to sentenco profesorja Golla, ker moremo izvajati iz nje, **da se je v ministrovanju pok. grofa Stürgkha zlasti v zadnjih časih moralo zgoditi kaj, kar potrebuje še pojasnila, ali pa — ne sme na luč!** In to je važno za nasledinje. — Prof. Goll nam pojasnjuje glede svoje izjave o obljubah grofa Stürgkha na dve strani, da je le hotel vprašati, **ali je možno** (in ni rekel, **da je možno**), da bi bil grof Stürgkh dajal obljube na dve strani, ki so si nasprotovale. To razlikovanje med obliko vprašanja in trditve pa ne odjemlje — po našem mnenju — navedbam prof. Golla prav nič od njihove zanimivosti in — rekli bi — pikanterije. Prof. Goll ni trdil ničesar, kar bi bilo — kakor smo bili pripomnili mi k oni aluziji o dvojnih obljubah — kazalo metode grofa Stürgkha v precej čudni luči, ampak vprašuje le: ali je možno? Kaj pomenja to? **Da se kaj takega res govori,** ker sicer ne bi bilo moglo nastati tako vprašanje! In če kdo vprašuje, ali je možno, je logični zaključek ta: da sicer ne potrja, ali da tudi **ne izključuje možnosti!** Zatrdilu gospoda prof. Golla, da si ni hotel dajati videza »kaj vedočega«, verujemo brezpogojno. Zagrešili bi hudo in neodpustljivo nelojalnost že z mislijo, da bi se mož tolikega ugleda in avtoritete ter vreden neomejenega spoštovanja, kakršen je prof. Goll, hotel teatralično inscenirati! Zelo interesanten je zadnji odstavek drugega kratkega članka g. prof. Golla. Glasi se: »V zadnjem odstavku mojega kratkega članka od 15. februarja je govora o testamentih, resničnih ali namišljenih, **ki se spravljajo v zvezo z imeni, katerih obdanih od pijetete in spoštovanja, ni smeti imenovati po nemarnem;** in je govora tudi o tem, **da se iščejo izvrševalci za te testamente. Tu pa nisem mislil mrtvega ministrskega predsednika kot zapustnika.«** — Zopet moramo sklepati logično, da se je vsaj kje govorilo o političnih testamentih, s katerimi da so v zvezi imena, ki ne smejo v javnost. Vsa teža te izjave gospoda prof. Golla je pa v zatrdilu, **da ni mislil pok. grofa Stürgkha kot zapustnika!** Torej — koga drugega. Koga? Tu je zagrajena pot nadaljnjemu zasledovanju. Ustaviti se moramo, — da-si se odpira široko polje za ugibanja — ker bi bil vsak nadaljni korak predelikatne naravi. Prepuščamo čitateljem naj razpravljajo sami, je-li bil pokojni ministrski predsednik akter lastne inicijative in volje — torej o možnosti, da bi bil zapustnik kakega svojega političnega testamenta, — ali da je bil le izvrševalec volje drugih in torej mož brez lastne politične ostaline?!

Aprovizacijske stvari.

SVINJINA.

Jutri, v soboto, 10. t. m., se prične prodajati svinjina proti izročitvi sivih izkaznic (3. izdaja), ki se nahajajo že v posesti strank. Svinjina se bo dobivala pri vseh slaninarjih (salumerie). Na izkaznice s štev. 1. do 10.000 A, B, C, D, E se bo dobivala svinjina jutri, 10. t. m., na izkaznice s štev. 10.001 do 20.000 A, B, C, D, E v torek, 13. t. m., na izkaznice s štev. 20.001 do 30.000 A, B, C, D, E pa v četrtek, 15. t. m. Oni, ki si iz tehtnega razloga ne bi mogli nakupiti svinjine na dan, ki je določen zanje, jo bodo mogli izjemoma dobiti v soboto, 17. t. m.

Vsaka oseba ima pravico do 10 dkg svinjine toda dano ji je na izbiro, da vzame: ali 10 dkg salaminov po K 9, 10 dkg sveže svinjine po K 8'60 ali pa 10 dkg glavine, krače ali kože po K 5 kg.

Domače vesti.

Maša - zadušnica za pok. velikega admirala Hausa. Za izveličanje duše velikega admirala, ekscelence Antona Hausa je škof poreško-puljski dr. Pederzolli ob azistenci kapitlja daroval v poreški baziliki svečano službo božjo, ki so se je udeležili vojaška posadka, vsi deželni in državni uradniki in veliko število vernikov.

Novi zapovednik vojnega pristanišča v Puli. Povelje pristaniščnega admiralata v Puli javlja, da je novim pristaniščnim poveljnikom imenovan ekscelenca podadmiral **Pavel Fiedler.**

Izpiti vsposobljenja za učitelje pred c. kr. komisijo za ljudske in meščanske šole v Kastvu začno dne 23. aprila 1917. Prošnje s predpisanimi prilogami je pravočasno doposlati dotičnemu c. kr. okrajnemu šolskemu svetu.

Nekaj resnice o zistemu na našem srednjem šolstvu. Mariborska »Straža« prinaša članek o srednjem šolstvu na slovenskem Štajerskem in o — nedostatkih na njem. V uvodu in na zaključku pa piše nekaj resnic, splošno veljavnih.... »Številke govorijo. Te razpršé na hip vsa ugibanja in prazna sklepanja. Vedno slišiš v zadnjem času, da preveč slovenskih fantov študira. To ni res. Znano je pa, **da se jih mnogo premalo posveča realnim študijam.** Ni treba dokazovati, da je skrajni čas, da se slovenski naraščaj poprime zlasti **višje trgovske in obrtne izobrazbe«.** — Nato naglaša članek, da je tudi na gimnazijah primeroma malo število slovenskega dijaštva in da je izobrazba v kmetijstvu potom šolstva na Štajerskem popolnoma nezadostna. Sledi nekoliko statistike o slovenskem in nemškem dijaštvu na slovenskem Štajerskem. Na eno srednjo šolo prihaja 400.000 prebivalcev slovenske narodnosti in le 17.000 nemške narodnosti. Na 10.000 prebivalcev slovenske narodnosti prihaja **17'5** slovenskih, na isto število nemške narodnosti pa **130'5** nemških srednješolcev! — Žalostno dejstvo pa je, da od tega itak malega števila slovenskega dijaštva poprečno nad 50 odstotkov ne dosega svojega cilja, a včasih prihaja le nekaj odstotkov do mature. Krivdo na tem žalostnem dejstvu pripisuje članek staršem, njih namestnikom in tudi profesorjem in učiteljem. Na naslov teh poslednjih piše: »Nekateri preveč učijo s — petkami, namesto z razlago. Znaš, ali ne znaš — to je glavno načelo. Prizadevanja in truda, da bi se večina učencev uglobila v obširno snov, ne poznajo nekateri gospodje! Ta metoda učenja je dovedla do teh neuspehov, ki jih poprej nismo poznali. — Časi so minili, ko so se profesorji z veliko vnemo brigali za slovenske dijake: kako da stanujejo, kako se hranijo, pod kakim nadzorstvom da so izven šole. To delo sicer ne spada v delokrog državnega uradnika, toda je jako idealno in narodno, ki ga narodni interes zahteva od vsakogar.«

Zvišanje odmerkov sladkorja za orožništvo, redarstvo in finančno stražo. — Naredba urada za ljudsko prehrano določa zvišanje enomesečnega odmerka sladkorja za uradnike in druge organe orožništva, redarstva in finančne straže, ki opravljajo zunanjo in v turnusih nočno službo, na 1½ kilograma na mesec. Zvišanje se je dovolilo, ker naporna služba teh kategorij državnih nameščencev neobhodno zahteva boljše hrane.

K mirnosti in pameti pozivlja glavno glasilo češke socijalne demokracije v znamenitem članku. Če kdaj — pravi — velja danes rek: da ni bilo še tako hudo, da ne bi moglo biti **še slabše.** Ni pozabiti tudi, da trpljenje — in naj traja še tako dolgo — enkrat pride k svojemu koncu in da je bomo mogli morda šteti le še po mesecih. Bila bi neodpustljiva nepremišljenost, ako bi le trenotnemu razpoloženju čutstva dajali besedo, mesto da bi jo danes prepuščali edinole pameti, ki nam pravi, da izpremenba razmer tam, kjer stoji v boju milijarda ljudi, gre nad moči nas samih, ter da bi bil tudi zločin, ako bi morda še večali trpljenja ljudi na kateri-koli način, ali, ako bi **ženske pehali v nesrečo** — ženske, ki se ne morejo zavedati, da njihove slabe roke ne morejo niti za trenotek zaustaviti trdega koraka kolosalnih dogodkov, ki pretresajo danes ves svet v njega podlagah. Končno izraža članek nado, da tudi v tej najtrši šoli vojne ostane češkemu narodu kot edini kompas — pamet, ki kategorično in brezpogojno veleva: potrpljenje in mir! — Očividno je hotelo socijalno demokratično glasilo resno svariti pred nepremišljenimi koraki kakega slepega radikalizma — pred kakimi izjavami in nastopi, ki bi bili nesmiselni, ker pritlikavi v razmerju z veličino dogodkov, in ki bi mogli le klicati nesrečo nad večje število poedincev in tudi nad narodno skupnost. Tako govori glas — pameti.

Vse kar je prav. Prejeli smo: Zadnjič ste objavili notico o razdeljevanju tobaka. Ker sem jo jaz napisal in sem torej poznal vsebino, sem kar strmel nad belo črto, ki jo je bil državni pravdnik potegnil preko zadnjega dela moje notice. Ker se stvar ponavlja in postavlja celo nevarna nam navadnim smrtnikom, prosim vas in obenem tudi gospoda cenzorja, naj te vrstice zagledajo beli dan. Zadnjič sem omenil način razdeljevanja in sem izrazil željo, naj bi se to preuredilo. Danes ne bom ponavljal, ker vem, da bi pisal zastonj, a eno menda smem prositi, in to je, da bi se na liste, s katerimi se naroča tobak, ne sprejemali ljudje, ki ali niso kadilci, ali pa so celo že dalje časa odsotni iz Trsta. Samo to prosim, ker ni prav, da nepoklicani dobe večje množine tobaka, ko ga drugi sploh ne dobe. — Isti.

Frontni koncert. C. in kr. vrhovno armadno poveljništvo, vojni tiskovni stan, prireja danes, 9. t. m., v dvorani Schillerjevega društva (vhod Fran Josipov trg št. 6, II. nadstropje) **frontni koncert,** pri katerem sodelujejo: Alberdingkov kvartet, koncertna pevka Grete Schwoiser, soloplesalka Grete Goellewski in virtuoz na klavirju dr. Pavel Weingarten. Spored: 1. Haydn: kvartet za godala op. 74 (allegro, largo assai, menuetto-allegretto, finale-allegro con brio); 2. Klavir: F. Schubert: menuett, F. Liszt: XII. ogrska rapsodija, Schulz-Erler: arabeske na Ivan Straussov valček »An der Schönen blauen Donau«; 3. Pesmi: F. Schubert: »Frühlingstaube«, J. Brahms: »Der Schmied«, H. Wolf: »Ich hab' in Penna einen Liebsten wohnen«, J. Strauss: »Dorfschwalben aus Oesterreich«; 4. A. Dvořak: kvintet za klavir, dve vijolini, vijolo in cello, a-dur, op. 81 (allegro ma non tanto, andante con moto, scherzo molto vivace, finale - allegro); 5. Karakterni plesi. Začetek ob 8 zvečer. Cene: 1. do 8. vrste K 4'—, 9. do 15. vrste K 3'—, sedež na galeriji K 2'— (z vstopnino vred), stojišče 1 K. Vstopnine se dobivajo v knjigotržnici F. H. Schimpf, Lloydova palača, in zvečer pri blagajni. Del dohodkov gre v korist šolskemu zakladu.

Vojaški pogreb. V tukajšnji pomožni in kontumačni bolnišnici Rdečega križa je umrl pešec pp. št. 2, Demeter Pasca. — Pogreb se bo vršil danes ob 3 popoldne iz omenjene bolnišnice na tukajšnje vojaško pokopališče.

Izplačevanje odškodnin za oddane kovinaste predmete. Anagrafični urad v ulici Sanità št. 25., III. nadstr., vrata 58. bo danes, 9. t. m., od 3 pop. do 7 zvečer nadaljeval izplačevanje že likvidiranih, ali dosedaj še nedvignjenih zneskov za kovinaste predmete, oddane komisijam št. 1, 3, 4, 5, 6 in 7. Za komisijo št. 2 v ulici Marije Terezije se izplačujejo odškodnine samo še proti izročitvenim potrdilom št. 1 do 910.

Iz Škednja. Tukajšnja ljudska šola priredi jutri, 10. t. m., šolsko slavnost, pri kateri vsadijo **»spominsko lipo«** v spomin na dobo katero doživlja naša domovina in v spomin na naše padle junake. Slavnost se prične ob 10 dopoldne z mašo v domači cerkvi. Takoj po maši se bo vršilo pred šolskim poslopjem blagoslovljenje in nato vsaditev tega spominskega drevesa potem slavnostni govor, deklamacije in petje. Pri slavnosti se bodo prodajali tudi patrijotični znaki v korist podpornemu skladu za vojniške vdove in sirote. V slučaju zelo neugodnega vremena se prenese prireditev na prihodnji teden. Domače učiteljstvo se nadeja, da bodo sovaščani prisostvovali redki slavnosti v obilnem številu.

Cenzura. »Arbeiter Zeitung« se je bavila te dni na uvodnem mestu z našimi cenzurnimi odnošaji in je pisala med drugim: »Stanje cenzure, s katero si hočejo pomagati preko javnega mnenja, preko mišljenja, želja in hotenja državljanov, ima gotovo svojo čarobnost. Ali pa bo vedno trajalo to stanje? Gospodje ministri, ki so vsi tako marljivi v prepovedovanju, bi dobro storili, če bi kdaj razmišljali tudi o tem! Cenzura živi od tega, da pred njenimi deli in zlodeli stoji cenzor, da nikdo ne doznava o tem, kar dela, da nje zaseganje ne more pričati proti njej. Ali to ne bo vedno tako: vse, kar je zatrla, vstane kdaj in bo v obtožbo proti njej in proti vladam! Ne mislimo tu morda na čas, ko se povrne norma in ko z vojno izgine tudi izjemno stanje. Vlada pa naj pomisli na to, da v državnem zboru vendar ne izbegne in da s parlamentom samo po sebi preneha udobno stanje, ob katerem vlada kritiko enostavno prepoveduje in imajo državljani le molčati. In ko se enkrat odtegne koprena z delovanja cenzure, ne bo noben človek več verjel njenim zagotovilom, s katerimi se hoče sedaj opravičevati, da so zatiranja izhajala le iz potreb vojne!

Varijetetna predstava »Čitalnice« pri Sv. Jakobu, se torej v nedeljo ponovi. Kakor je bilo že včeraj javljeno v »Edinosti«, se za to predstavo nedostatki prve predstave po možnosti odstranijo. To posebno glede dolgih odmorov, kakor tudi radi cen, ki bodo v nedeljo znatno nižje. Opozarjamo naše gledališko občinstvo, naj tudi to predstavo poseti v velikem številu, da s tem pomore »Čitalnici«, ki je prav gotovo vredna podpore radi tega, lahko rečemo, drznega čina, da je pričela s predstavami v našem gledališču. Ako nam pojde občinstvo na roko, upamo na trajno prirejanje predstav. Glavno je narejeno; led je prebit. Predstava prične ob 5. pop. Cene: Sedeži v pritličju z vstopnino vred: od I.—V. vrste K 2'50, od VI.—X. vrste K 2'—, od X.—XV. vrste K 1'50, sedeži na galeriji z vstopnino vred K 1'60, stojišča v pritličju 80 vin., stojišča na galeriji 50 vin., lože K 8'—, vstopnina v lože 50 vin. Sedeži in vstopnice so v predprodaji pri ge. Razbornik-Bičkovi v Nar. domu.

Dete v plamenu. V Rovinjskem selu na Pulščini se je dogodila dne 4. t. m. strašna nesreča. Štiriletna hčerka Marije Brajnovićeve se je v odsotnosti matere približala ognju in je bila takoj povita v plamen. Dete je umrlo že naslednjo noč ob strašnih mukah. Na lice mesta je došel seveda preiskovalni sodnik, da ugotovi, koga zadevlje krivda na tej smrtni nesreči. Tako bo imela nesrečna mati poleg neopisne boli po otroku, ki ga je izgubila na tako tragičen način, še sitnosti z oblastmi in jo eventuvelno zadene tudi kazen, določena po zakonu. Starši — pazite na svoje otroke. Ne puščajmo jih samih, kjer je blizu nevarnost, izlasti pa po ognju! Otrok nima razuma in sili često sam v nesrečo. Vemo, da je to težko danes, ko so možki večinoma odsotni in mora vse težko breme skrbi ne le za varnost, ampak tudi za prehrano otrok nositi le mati sama. In v to pa je potrebno, da zapušča domače ognjišče. Ste pač v navskrižju dve veliki dolžnosti: pažnje in prehrane. Vemo to, ali vemo tudi, da zakon je zakon. In ta obremenja starše z odgovornostjo za varnost otrok. Ne preostaja torej drugega, nego da mati (ali pa tudi oče, če je slučajno doma), tako ali tako poskrbi za varnost otroka, predno odhaja od doma.

Iz Kolonje. V nedeljo 11. t. m. ob 4 pop. priredi podružnica CMD v Kolonji Štokovo enodejanko **»Mutasti muzikant«.** Mlada je še kolonjska podružnica in vsak, kdor se zanima za slovensko narodno stvar, bo prišel vesel pogledat kolonjske igralce, ki nastopijo v nedeljo prvikrat na odru. Po igri bo prosta zabava in gostje bodo postreženi na najboljši način, saj so Kolonjčanke pridno na delu. Torej pridite v nedeljo v Kolonjo!

Nemško operetno gledališče (»Eden«). Danes, v petek, se ponovi velezabavna banka **»Španska muha«**, jutri, v soboto, pa opereta **»Visokost plešo valček«.** — Začetek ob 8 zvečer.

Iz ruskega ujetništva nam piše **Josip Paškulin,** tiskar, doma iz Št. Andreža pri Gorici: Sprejmite moje najprisrčnejše pozdrave iz daljnje Rusije.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja **v ulici delle Poste štev. 14,** vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. — Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Živinorejci konj, volov, prašičev, koz, ovc in perutnine naročajte krmila v skladišču Stiotti v Trstu ulica Chiozza štev 33. — Pošiljatve na deželo. 975

Vrtnarji dobite seme vsake vrste v ulici Barriera št. 25, I. n. Brankovič. 971

Skladišče se odda v najem. Informacije : ul. Carintia 19, I. nadstropje. 3047

Šampanjec „Comte de Valois“, refošk „desert“ botiljke od 7 10 prodajam v mali in veliki množini. Parč na, skladišče ulica dei Gelsi 10 od 11 12 in od 4 5 pop 3044

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem atelju v Trstu, Via delle Poste štev. 10. 467

V torek, 6. t. m., izgubilo se je 19 stotakov od ulice Coroneo d Velikega trga. — Denar se je nahajal v kuverti na kateri je ime Rebek Lovrenc Pošteni najditelj je n prošen poslati ga na Rebek Lovrenc Škrlje št. 3 Primorsko 973

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za **notranje, nervozne in otroške bolezni** (blizu cerkve sv. Antona novega.)

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprt od 8½ zvečer naprej
Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

J. ŠTOKA
Trst, ulica Molin piccolo 19.
TRGOVINA
s papirjem in vsemi pisarniškimi potrebščinami.
Na drobno. Na debelo.
Velika zaloga kanclijskega in koncepnega papirja, vseh vrst kuvert, velika izbira pisemskega papirja v mapah in kasetah i. t. d. i. t. d.
Pivniki, črtanci, peresniki, držala, peresca, črnila in svinčniki vseh vrst, penkala i. t. d. i. t. d.
Trgovske knjige, in papir, črtala, radirke, tintniki, gobe, lepila, pečatni vosek.
Vizitke, notezi, albumi, merila, bloki, nahrbtniki, vseh vrst barvanega papirja, papirnati prtički i. t. d.
Šolske potrebščine
Velikanska zaloga vseh vrst cigaretnih papirčkov in stročnic, vojne dopisnice roza in vele, največja izbera razglednic, umetniških, pokrajinskih, ljubavnih voščilnih i. t. d. i. t. d.
Električne svetiljke in baterije svetovnih mark, najboljši zemljevidi vseh bojišč.
Preskrbuje vsa tiskovna dela, stampilije, vezanje knjig i. t. d. i. t. d.
Vse vrste igralnih kart, šah in domino.
Pismena naročila izvršuje točno.
J. ŠTOKA - Trst
ulica Molin piccolo 19 (lik kavarne Nuova York)
KNJIGARNA.
Slovenske in druge leposlovne knjige Slovnice in besednjaki vseh jezikov.

DANES DAN PRODAJE
ODREZKOV
M. WEISS — Corso 7-9.